

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
822-10

meddelad i Stockholm den 21 juni 2010

SÖKANDE

1. AA
2. BB

Ombud: Advokat Rikard Stjernholm
Kiström Advokatbyrå KB
Box 7184
103 88 Stockholm

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljödepartementet) beslut den 12 november 2009, M2009/1240/F/P, avseende ändring, genom tillägg, av detaljplan för Sörskogen III inom kommundelen Sjödalen, Huddinge kommun, se bilaga

SAKEN

Rättsprövning

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

Dok.Id 92781

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00
E-post: regeringsratten@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

YRKANDE M.M.

AA och BB yrkar att Regeringsrätten upphäver regeringens beslut och anför till stöd för sin ansökan bl.a. följande.

Genom detaljplaneläggningsen har det tillskapats en byggrätt för balkonger i radhusområdet enligt en principskiss som kommunen låtit upprätta. Balkonger orsakar grannfastigheterna olägenheter bestående i väsentligt minskat ljusinsläpp i byggnaderna och till uteplatserna i markplan, begränsad utsikt, svårigheter att kunna utföra underhåll på den egna fastigheten samt ökad risk för brand. Olägenheterna kommer att påverka fastigheternas värde. Samhällsbyggnadsnämnden har vid tidigare bygglovprövningar bedömt att dessa olägenheter varit betydande och ansökningarna har därför avslagits om inte grannarna har samtyckt.

Eftersom den byggrätt som tillskapas enligt detaljplanen inte kan begränsas vid kommande bygglovsprövningar av balkonger måste en uttömmande intresseavvägning göras i detaljplaneärendet. Regeringens intresseavvägning i detta fall är otillräcklig.

Kommunens målsättning med planändringen, dvs. ”att bevara och värna om den visuella helheten i bebyggelsen” är inte möjlig att uppnå eftersom endast ett mindre antal av fastigheterna inom planområdet saknar balkong och de balkonger som uppförts tidigare är av varierande storlek och utförande. Det allmänna intresset av en enhetlig utformning är svagt. Den huvudsakliga intresseavvägningen är den mellan motstående enskilda intressen, dvs. mellan dem som önskar bygga balkong och dem som drabbas av olägenheter av att ytterligare balkonger byggs.

Beträffande avvägningen mellan enskilda intressen har länsstyrelsen och kommunen enbart hänvisat till principen om lika byggrätt. Principen saknar uttryckligt stöd i plan- och bygglagen (1987:10), PBL, och måste tillmätas begränsad betydelse vid en avvägning mot de olägenheter som drabbar grannarna.

Underlaget för intresseavvägningen är bristfälligt. Kommunen och länsstyrelsen borde ha utrett och prövat om balkongerna är förenliga med gällande brandsäkerhetskrav och om utformningen medger att underhåll på ett tillfredsställande sätt kan utföras på den egna fastigheten eller grannfastigheten.

Eftersom det föreligger starka intressen mot detaljplanen och kommunen och länsstyrelsen betonat det allmänna intresset av enhetlig utformning borde inte detaljplaneändringen ha beslutats genom ett enkelt planförfarande enligt 5 kap. 28 § PBL.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut får en enskild ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen. Enligt 7 § ska Regeringsrätten upphäva regeringens beslut om beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Enligt 5 kap. 28 § första stycket PBL får ett enkelt planförfarande tillämpas om förslaget till detaljplan är av begränsad betydelse, saknar intresse för allmänheten samt är förenligt med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande enligt 4 kap. 9 § PBL. I 5 kap. 29 § anges att fullmäktige får uppdra åt kommun-

styrelsen eller byggnadsnämnden att anta planer som inte är av principiell beskaffenhet eller i övrigt av större vikt. Enligt 5 kap. 32 § ska de nu angivna bestämmelserna tillämpas även när detaljplaner ändras eller upphävs.

Av förarbetena till bestämmelserna framgår bl.a. följande. Kravet på att planförslaget ska ha begränsad betydelse innebär att ett beslut att anta sådana detaljplaner – och framför allt ändringar av planer – som är av rutinkaraktär eller av ringa intresse från allmän synpunkt bör kunna beslutas genom enkelt planförfarande. Kravet att planförslaget ska sakna intresse för allmänheten tar sikte på en bredare allmänhet, dvs. planförslaget får inte ha ett mer allmänt intresse i kommunen (prop. 1985/86:1 s. 622 ff.).

Regeringsrätten finner att kommunen inte har varit förhindrad att tillämpa ett enkelt planförfarande och att samhällsbyggnadsnämnden inte har överskridit sin befogenhet genom att anta beslutet om planändring.

Enligt 1 kap. 5 § PBL ska både allmänna och enskilda intressen beaktas vid prövning av frågor enligt lagen, om inte annat är särskilt föreskrivet.

Vid utformningen av en detaljplan ska enligt 5 kap. 2 § första stycket PBL skälig hänsyn tas till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande.

De i målet tillämpliga bestämmelserna i PBL är allmänt hållna och ger myndigheterna ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. Detta gäller också för de avvägningar som ska göras dels mellan allmänna och enskilda intressen, dels mellan olika enskilda intressen. Det har i målet inte kommit fram att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som föreligger i planärenden eller att det vid handläggningen har förekommit något fel som kan ha påverkat utgången i ärendet. Regeringens beslut kan därför inte anses strida mot någon rättsregel på det sätt som sökandena

Mål nr
822-10

har angett. Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

Marianne Eliason

Nils Dexe

Anna-Karin Lundin

Kristina Ståhl

Anita Saldén Enérus

Karin Königsson
Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd. I

Föredraget 2010-06-16